

گزارش برنامه رادیویی «صبح جمعه با شما»

پرسی مسائل اجتماعی با چه

غزانه باران
گفت و گو

برنامه «صبح جمعه باشما» در دهه ۱۳۶۰، با هنرمندانی چون مرحوم منوچهر نوذری، عزت الله مقبلی، مهین دهبیم، حسین امیرفضلی و بسیاری دیگر شکل گرفت و از رادیو بخش می‌شد. در همان سال‌ها که ایران درگیر جنگ ناخواسته با عراق بود، این برنامه، تبدیل به یکی از دل‌خوشی‌های صبح‌های جمعه مردم جنگ‌زدۀ ایران شده بود؛ برنامه‌ای طنز که در آن زمان تلاش می‌کرد به مخاطبان‌اش روحیه بدهد. هنرمندان بسیاری در این برنامه و در طی سال‌ها به ایفای نقش پرداخته و به شخصیت‌های مختلف جان داده‌اند. پس از سال‌ها و با فراز و فرودهایی که در سراسر این برنامه وجود داشته، این برنامه همچنان به حیات خود ادامه می‌دهد.

در یکی از آخرین روزهای پاییز، به استودیوی شماره یک ساختمان شهدای رادیو، دعوت می‌شوم. استودیوی که عوامل برنامه «صبح جمعه باشما» گرد هم آمده‌اند تا برنامه جمعه پیش‌رو را ضبط کنند.

استودیوی شماره یک ساختمان شهدای رادیو

از پله‌ها بالایی روم و وارد ساختمان شهدای رادیو می‌شوم. فضای لابی ساختمان که لصفایه زیبایی طراحی شده روبه‌رو می‌شوم. از دور صدای شادی و خنده شنیده می‌شود.

وارد استودیوی شماره یک، بزرگترین استودیوی ساختمان شهدای رادیو می‌شوم. عباس محبی، اصغر سمسارزاده و بیوک میرزایی زودتر از همه رسیده‌اند. پیشکسوتانی که پس از سال‌ها کار و تلاش در این عرصه همچنان به وقت و ساعت حضور در کار اهمیت می‌دهند. آن‌ها کنار هم ایستاده و با هم صحبت می‌کنند. آن طرفتر متوجه می‌شوم که نسیم رفیعی با کودک چهار، پنج ساله خودش آمده و مراقب است که فرزندش از پله‌های استودیو نیفتد. بهترین فرصت است تا کار و ضبط برنامه شروع نشده است، باب گفتگو را با این جمع همیشه خندان آغاز کنم.

طنز رادیو فاخرتر از تلویزیون

وقتی از عباس محبی، می‌خواهم که طنز رادیو را با تلویزیون با توجه به نقشی که در سریال آزادی مشروط به کارگردانی ده نمکی، بازی کرده است، مقایسه کند، گفت: از دهه ۶۰ کارم را با تلویزیون شروع کردم، ولی همیشه از دوران جوانی علاقه وافر و بیشتری به رادیو داشته‌ام. به قول لروزی‌ها استاد مجازی من رادیو بود و خیلی پیر و باز یگرانی بودم که در رادیو کاری می‌کردند. چون همه آن‌ها از بهترین‌های تئاتر بوده‌اند و من هم رشته‌ام تئاتر است.

او ادامه داد: از سال ۱۳۵۰ به صورت حرفه‌ای فعالیت خود را در تئاتر آغاز کردم و از جمله لگوها و لساتید بنده در رادیو بازیگرانی چون هوشنگ صارم، مهدی علی‌محمدی، مسعود تاج‌بخش و، بزرگانی بوده‌اند. هوشنگ بهشتی، نیز برای من لگو بود و خیلی دوست داشتم در رادیو کار کنم، ولی خب قسمت نشد و سر از تلویزیون در آوردم. بعد از انقلاب و در اوایل دهه ۶۰ بود که به رادیو دعوت شدم و از خدا خواسته به رادیو آمدم.

ولی بارها در مصاحبه‌های مختلف گفته‌ام که از لحاظ کیفی و محتوایی رادیو خیلی غنی‌تر و برابرتر از تلویزیون است. مخصوصاً در ده سال گذشته، سریالی‌هایی که پخش شده، به دل من به عنوان بیننده، نشسته است. معتقدم تلویزیون در این سال‌های اخیر از لحاظ محتوایی و ساختاری خیلی ضعیف عمل کرده و جو لگویی جمعه روبه‌رشد و رو به تعالی لروزی نیست.

محبی اظهار داشت: آقای ده نمکی محبت کردند و ما افتخار داشتیم، ما رفیقیم برای شان کار کردیم اما نمی‌دانم به چه دلیل این سریال بازده خوبی نداشت. البته من کار را نگاه نکردم اما ما شنیدیم مورد استقبال قرار نگرفته است. و با هر دست‌اندرکاری که دستی در این کار دارد صحبت کردم، نظرشان این بود که ظاهر از لحاظ کیفی سریال جالبی از آب در نیامده است ولی لیدوارم کار بعدی آقای ده نمکی، آن‌شالله بهتر باشد و برای شان آرزوی موفقیت می‌کنم.

محبی که در بعضی از برنامه‌های طنز نویسندگی هم می‌کند ادامه داد: من در برنامه‌های دیگر مثل «هفت کوچه» رادیو فرهنگ که پخش زنده است، نویسندگی و کارگردانی می‌کنم ولی در برنامه «صبح جمعه باشما»، آن موقع‌ها هم به عنوان نویسنده و هم بازیگر دعوت شدم. با آقای توکل و شیشه‌گران هم کاری کردم، آن‌جا هم از نوشته‌های من استفاده می‌شد. در حال حاضر، لطف دارند نام من را در تیتراژ پایانی برنامه به عنوان نویسنده هم اعلام می‌کنند ولی در این چندسال اخیر از نوشته‌های من استفاده نشده است. من فقط در حکم بازیگر اینجا، لجام وظیفه می‌کنم.

اینجا صبح جمعه باشماست

با اشاره دست قدوسیان ضبط برنامه شروع می‌شود، نسیم رفیعی، در پلاتوی ورودی برنامه می‌گوید: به نام خدا، گل‌دان‌های لبخند را در حیاط چهره بگذارید، چشم‌های تان را آب بزنید، پلک‌های خسته را جارو کنید، نان تازه‌ای از سر کوچه نشاط بگیرید و به همه درود بگویید، سلام، صحبتون بخیر، چشم‌تون روشن، اینجا صبح جمعه باشماست.

فقط به خاطر مردم کار می‌کنم

اصغر سمسارزاده خالق تیپ‌های «اصغر شوکت» و «آقای منقاشیان» که روی هر چیزی زوم می‌کند و می‌گوید: چرا اچرا باید مسائل اینطوری باشد؟ تپیی که درم آن را خیلی دوست دارند، درباره «صبح جمعه باشما» گفت: نویسندگانی بسیار خوبی داریم همچنان هنرمندان بزرگی مثل آقایان میرزایی، محبی، بشارت و سایرین که در کنار هم دیگر کار می‌کنیم، راستش معتقدم دوستان یک مقدار بیشتر، به عوالم «صبح جمعه» برسند تا این هنرمندانی که اینجا جمع شده‌اند را از دست ندهند. سمسارزاده با خنده و شوخی ادامه می‌دهد: یادم نمی‌آید که لسال پوئی گرفته بلنم، ولی جدا در این موقعیت، که همه جا تعطیل است، تئاتر کار نمی‌شود و سینما هم که هنوز جان نگرفته است، تنها جایی که مامی آییم و کار لجام می‌دهیم فقط رادیو است، اینجا هم که پول می‌دهند، نه ایین که پول نمی‌دهند ولی برای ۳۵۰ سال پیش است.

سمسارزاده خنده شیرینی تحویل می‌دهد که شاید حکایت خنده من از گره غم انگیز تر است باشد ولی عشق به کار و عشق به مردم از برق چشم‌لش کلاماً محسوس بود.

صبح جمعه کار هر کسی نیست

در بین استراحت‌های گسره این بار به سراغ بیوک میرزایی می‌روم و وقتی از او می‌پرسم در حال حاضر به برنامه تیپ جدیدی

اضافه کرده‌اید، گفت: نه؛ تیپ جدید نیست، نوشته‌ها بر مبنای شخصیت‌هایی که داریم به مامی دهند و ما ایفای نقش می‌کنیم. وی افزود: برنامه «صبح جمعه» برنامه متنوعی است که سال‌ها است روی آنتن رادیو است و شنوندگان خوب و زیادی دارد. این برنامه جزو پر شنونده‌ترین برنامه‌ها است و کار کردن در این برنامه، کار هر کسی نیست و حالا که ما داریم کاری کنیم لنتظار دارم حداقل در زمینه مالی به آن توجه کنند. این برنامه را چه از نظر نویسنده، چه از نظر بازیگران و مسائل مالی باید تقویت کنند. اگر چه دستمزدی که می‌گیریم لقلل عرض نیست، اما ما دلی و عاشقانه کاری کنیم و حرفه و کارمان را دوست داریم.

هنرمندان جدید در «صبح جمعه باشما»

نسیم رفیعی، از زمانی که برنامه به نسیم «جمعه ایرانی» پخش می‌شد با این برنامه همکاری دارد نفر بعدی است که به سراغش می‌روم، او نیز درباره «صبح جمعه باشما» گفت: چند وقتی است که تغییرات چندانی در برنامه رخ نداده است، ولی هنرمندان جدید به برنامه اضافه شده‌اند، سعی همه بر این است که ساعات خوشی را برای شنونده‌های عزیز فراهم بکنند، امیدوارم که بتوانیم لبخند به لبان مردم بیابوریم.

او در پاسخ به این سؤال که چقدر در کارتان خلایقیت دارید و فی‌البداهه صحبت می‌کنید؟ اذعان داشت: بداهه بستگی به بازیگر مقابل دارد. من در کنار تک‌تک بازیگران کاری می‌کنم ولی بیشتر بداهه‌ها را من و آقای محبی با هم داریم و غیر از آن سعی می‌کنیم از روی تکست بخواییم.

او در خصوص مخاطبان برنامه گفت: برنامه بایستی به روز باشد ولی الان شاید خیلی به روز نیست، ما خیلی نمی‌توانیم روی خبرها مانور بدهیم، و اینکه فکر می‌کنم اگر در برنامه تغییر و تحولانی به وجود بیاید آن‌شالله بتوانیم برنامه شادی را برای مخاطبان اجرا کنیم.